

festival
NITS DE CLÀSSICA

FUNDACIÓ AUDITORI
PALAU DE CONGRESSOS
GIRONA

**STÉPHANE
DEGOUT
ALAIN PLANÈS**

festival
NITS DE CLÀSSICA

GIRONA 2018 · 30 juny / 29 de juliol

FUNDACIÓ AUDITORI
PALAU DE CONGRESSOS
GIRONA

©2018 Karine Laval, "Heterotopia 65"

22/07

Claustre de la Catedral

STÉPHANE DEGOUT BARÍTON
ALAIN PLANÈS PIANO

PROGRAMA

19.30 h
*Ens
preparam
per al
concert
a càrrec
de Xavier
Paset*

FRANCIS POULENC
(1899-1963):

Bestiaire

*Le dromadaire
La chèvre du Thibet
La sauterelle
Le dauphin
L'écrevisse
La carpe*

*Montparnasse
Hyde Park*

*Quatre poèmes de
Guillaume Apollinaire*

*L'anguille
Carte postale
Avant le cinéma
1904*

CLAUDE DEBUSSY
(1862-1918):

*Fêtes galantes II sobre
poemes de Paul Verlaine*

*Les Ingénus
Le Faune
Colloque sentimental*

*Trois poèmes de
Stéphane Mallarmé*

*Soupir
Placet futile
Eventail*

Chansons de France

*Rondel: Le temps a laissé son
manteau
Rondel: Puisque plaisance est
morte*

Le promenoir des deux amants

*Auprès de cette grotte sombre
Crois mon conseil, chère
Climène
Je tremble en voyant ton visage*

GABRIEL FAURÉ
(1845-1924):

L'Horizon chimérique

*La mer est infinie
Je me suis embarqué
Diane, Séléné
Vaisseaux, nous vous aurons
aimés*

MAURICE RAVEL
(1875-1937):

Don Quichotte à Dulcinée

*Chanson romanesque
Chanson épique
Chanson à boire*

CONCERT SENSE PAUSA

Dip. Legal: Gi 1057-2018

Impressió: la *mélodie*

Jordi Maddaleno, crític musical

L'equivalent francès al *lied* alemany és la denominada *mélodie*. La llengua francesa, amb les seves inflexions, la seva musicalitat tan característica i la seva elegant sensualitat va produir en la seva faceta musical de la *mélodie* tot un món hipnòtic i fascinant del qual Fauré, Ravel, Debussy o Poulenc en són mestres compositors fascinants.

Aquest programa parteix de la modernitat, l'antiromanticisme i l'esperit de trencar amb el món dels impressionistes per part del compositor Francis Poulenc. El component més sòlid del denominat grup "Les Six", format per G. Auric, L. Durey, A. Honegger, D. Milhaud, G. Tailleferre i el mateix Poulenc, van tenir com a models inspiradors les figures de l'inclassificable Erik Satie i del polifacètic Jean Cocteau. Poulenc, sempre amb poètica ironia, cospa com ningú la suposada banalitat del món de principis del segle XX de l'efervescent París. La seva capacitat de cristal·litzar en petit microcosmos la literatura inquieta de Guillaume Apollinaire, el poeta creador del terme surrealisme, té un exemple paradigmàtic en les minimalistes sis peces que conformen *Bestiaire* (1919). Poulenc va compondre una petita joia de poc més de quatre minuts, en la qual quatre dromedaris, les imatges simbòliques de Jason o Sant Joan, el *Carpe Diem* vital d'un dofí, la metàfora juganera d'un cranc o la màgica imatge d'unes carpes —aquí sí, de tocs impressionistes malgrat el seu credo rupturista—, sorprenen per la qualitat d'una fugacitat musical més pròpia del concepte Twitter del món actual; un visionari.

Debussy, mestre del denominat impressionisme musical, va revolucionar la cançó francesa amb la seva personalitat i segell inconfusible. Ell, com ningú més, va

saber 'pintar' amb notes el simbolisme dels poetes Paul Verlaine o Stéphane Mallarmé. L'escriptura pianística es recrea en una sinestèsia colpidora que es fon amb la veu solista d'una manera cinematogràfica subjugant. El creador de l'òpera *Pelléas et Mélisande* (1902), però, va saber superar-se a si mateix i tornar la mirada al mestratge del passat com en l'adaptació dels poetes Charles d'Orléans i Tristan l'Hermite a *Trois chansons de France* o *Le Promenoir des deux amants*, en les quals una melancolia de serena tardor embolcalla les *mélodies*.

El despullament cap a l'essencial de Gabriel Fauré al seu últim cicle vocal, *L'Horizon chimérique*, op. 118, mostra una bellesa crepuscular compositiva captivadora, com en la contemplació de la lluna: *Diane, Séléné*, una sort de comiat evanescent i plàcid.

Finalitza aquest camí per la *mélodie* francesa amb l'homenatge musical a *Don Quixot* de Maurice Ravel. El compositor de *La Valse* (1920) va acomiadar-se de la composició amb aquestes tres cançons. El cineasta Georg W. Pabst va encarregar a Ravel musicar el film *Don Quixot* (1933), amb Chaliapin de protagonista. Però la seva mala salut li va impedir fer-ho, i finalment l'encàrrec el va heretar Jaques Ibert. D'aquesta BSO fallida queden aquestes tres cançons, en què el caràcter una mica folklòric, inspirat en ritmes de tradició hispànica com el zortziko o la jota, destil·len la melancòlica galanteria de l'ingenios hiidalgo amb noblesa i profunditat.

F. POULENC:
Le Bestiaire
(Guillaume Apollinaire, 1880 – 1918)

Le Dromadaire

Avec ses quatre dromadaires
Don Pedro d'Alfaboureira
Courut le monde et l'admira.
Il fit ce que je voudrais faire
Si j'avais quatre dromadaires.

La Chèvre du Tibet

Les poils de cette chèvre et même
Ceux d'or pour qui prit tant de peine
Jason, ne valent rien au prix
Deux cheveux dont je suis épris.

La Sauterelle

Voici la fine sauterelle
La nourriture de saint Jean.
Puissent mes vers être comme elle,
La régale des meilleures gens.

Le Dauphin

Dauphins, vous jouez dans la mer
Mais le flot est toujours amer.
Parfois, ma joie éclate-elle?
La vie est encore cruelle.

L'Écrevisse

Incertitude, ô mes délices
Vous et moi nous nous en allons
Comme s'en vont les écrevisses.
A reculons, à reculons.

La Carpe

Dans vos viviers, dans nos étangs,,
Carpes, que vous vivez longtemps!
Est-ce que la mort vous oublie,
Poissons de la mélancolie.

F. POULENC: *Montparnasse*

Ô porte de l'hôtel avec deux plantes vertes
Vertes qui jamais
Ne porteront de fleurs
Où sont mes fruits? Où me planté-je?
Ô porte de l'hôtel un ange est devant toi
Distribuant des prospectus
On n'a jamais si bien défendu la vertu

El dromedari

Amb sos quatre dromedaris
Don Pedro d'Alfaboureira
Corregué el món i l'admira.
Feu el que jo voldria fer
Si tingués quatre dromedaris.

La Cabra del Tibet

Els pèls d'aquesta cabra i fins
Aquells d'or pels quals tant patí
Jason, no són res al costat
dels cabells que m'han captivat.

El Saltamartí

Vet aquí el fi Saltamartí
L'aliment de Sant Joan.
Poguessin els meus versos ser així,
La fruïció de gent rellevant.

El Dofí

Dofins, vosaltres jugueu dins la mar,
però l'onatge és sempre avar.
Adesiara, la meva joia esclatarà?
La vida és cruel encara.

El Cranc

Incertesa, Oh delícies meves
Vosaltres i jo ens n'anem
Com se'n van els crancs
de reculons, de reculons.

La Carpa

En vos viviers, als nostres estanys,
Carpes, sí que en viviu de temps!
Potser la mort se us oblida,
Peixos de vida esllanguida.

Montparnàs

Oh, porta de l'hotel amb dues plantes verdes,
Verdes que mai
No portaran cap flor
On son els meus fruits? On em planto?
Oh, porta de l'hotel, un àngel és davant teu
Repartint prospectes
Mai ningú ha protegit tant bé la virtut

Donnez-moi pour toujours une chambre à la
semaine
Ange barbu vous êtes en réalité
Un poète lyrique d'Allemagne
Qui voulez connaître Paris
Vous connaissez de son pavé
Ces raies sur lesquelles il ne faut pas que l'on
marche, et vous rêvez

D'aller passer votre Dimanche à Garches
Il fait un peu lourd et vos cheveux sont longs
Ô bon petit poète un peu bête et trop blond
Vos yeux ressemblent tant à ces deux grands
ballons
Qui s'en vont dans l'air pur
À l'aventure

F. POULENC: *Hyde Park*

Les Faiseurs de religion
Prêchaient dans le brouillard
Les ombres près de qui nous passions
Jouaient à collin maillard

À soixante-dix ans
Joues fraîches de petits enfants
Venez venez Eléonore
Et que sais-je encore

Regardez venir les cyclopes
Les pipes s'envolaient
Mais envollez-vous-en
Regards impénitents
Et l'Europe l'Europe

Regards sacrés
Mains enamorées
Et les amants s'aimèrent
Tant que pêcheurs prêchèrent

**F. POULENC: *Quatre poèmes de
Guillaume Apollinaire***

L'Anguille

Jeanne Houhou la très gentille
Est morte entre des draps très blancs
Pas seule Bébert dit l'Anguille
Narcisse et Hubert le merlan
Près d'elle faisaient leur manille

Doneu-me per sempre una habitació a la
setmana
Àngel barbut vos sou en realitat
Un poeta líric d'Alemanya
Que vol conèixer París
Del seu paviment en coneixeu
Aquelles línies sobre les quals hom no
ha de caminar

D'anar a passar el diumenge a Garches
Fa un xic de xafogor i els vostres cabells són
llargs
Oh, bon petit poeta un xic ximplet i massa ros
Els vostres ulls s'assemblen tant a aquells dos
grans globus
Que se'n amb la brisa pura
A l'aventura

Hyde Park

Els Creadors de religió
Resaven entre la boira
Les ombres al nostre cantó
jugaven a la gallineta cega

A setanta anys
Galtes fresques de petits infants
Veniu, veniu Elionor
I qui sap què més encara

Mireu venir els Ciclops
Les pipes s'envolaven
Però envoleu-vos
Esguards impenitents
i Europa, Europa

Esguards sagrats
Mans enamorades
I els amants s'estimaren
Tant com els qui resaven resaren

L'Anguila

Jeanne Houhou, tan amable,
Ha mort entre llençols ben blancs
No pas tota sola, Bébert, dit l'Anguila,
Narcís i Hubert el lluç
prop d'ella jugaven a la Botifarra

Et la crâneuse de Clichy
Aux rouges yeux de dégueulade
Répète "Mon eau de Vichy"
Va dans le panier à salade
Haha sans faire de chichi

Les yeux dansant comme des anges
Elle riait, elle riait
Les yeux très bleus les dents très blanches
Si vous saviez, si vous saviez
Tout ce que nous ferons dimanche.

Carte-Postale

L'ombre de la très douce est évoquée ici,
Indolente, et jouant un air dolent aussi:
Nocturne ou lied mineur qui fait pâmer son
âme
Dans l'ombre où ses longs doigts font mourir
une gamme
Au piano qui geint comme une pauvre femme

Avant le Cinéma

Et puis ce soir on s'en ira
Au cinéma
Les Artistes que sont-ce donc
Ce ne sont plus ceux qui cultivent les Beaux-arts
Ce ne sont pas ceux qui s'occupent de l'Art
Art poétique ou bien musique
Les Artistes ce sont les acteurs et les actrices
Si nous étions des Artistes
Nous ne dirions pas le cinéma
Nous dirions le ciné
Mais si nous étions de vieux professeurs de
province
Nous ne dirions ni ciné ni cinéma
Mais cinématographe
Aussi mon Dieu faut-il avoir du goût.

1904

À Strasbourg en dix-neuf-cent-quatre
J'arrivai pour le lundi gras
À l'hôtel m'assis devant l'âtre
Près d'un chanteur de l'Opéra
Qui ne parlait que de théâtre
La Kellnerine rousse avait
Mis sur sa tête un chapeau rose
Comme Hébé qui les dieux servait
N'en eut jamais. Ô belles choses
Carnaval chapeau rose Ave!
À Rome à Nice et à Cologne

I la fatxenda de Clichy
Amb ulls vermells de vòmit
Repeteix "la meva aigua de Vichy"
Vés al bol d'amanida
Haha sense fer escarafalls

Amb els ulls dansant com àngels
Ella reia, ella reia
Els ulls ben blaus les dents ben blanques
Si sabéssiu, si sabéssiu
Tot el què farem diumenge.

Postal

L'esprit de la més dolça és evocat aquí,
Indolent, però amb un posat afligit:
Nocturn o lied menor que fa sensible la seva
ànima
En l'ombra on els seus llargs dits fan morir
una escala
Al piano que somica com una pobra dona.

Abans del cinema

Doncs aquest vespre anirem
Al cinema
Els artistes que hi surten
Ja no són pas els qui cultiven les Belles arts
Ja no són pas els qui s'ocupen de l'Art
Art poètica o bé musical
Els artistes son els actors i les actrius
Si fóssim Artistes
No diríem pas el cinema
Diríem el cine
Però érem vells professors
de províncies
No diríem pas ni cine ni cinema
Sinó cinematògraf
Cal també tenir bon gust Déu meu.

1904

A Strasburg el mil nou-cents quatre
Arribí el dilluns de carnaval
A l'hotel m'asseguí davant la llar
Prop d'un cantant de l'Opéra
Que només parlava de teatre
La Cambretera pèl-roja s'havia
posat un barret rosa
Com Hebe que als déus servia
No n'havia tingut mai. Oh coses belles
Carnaval barret rosa Ave!
A Roma, a Niça i a Colònia

Dans les fleurs et les confetti
Carnaval j'ai revu ta trogne,
Ô roi plus riche et plus gentil
Que Crésus Rothschild et Torlogne

Je soupai d'un peu de foie gras
De chevreuil tendre à la compôte
De tartes flans et cetera
Un peu de kirsch me ravigote

Que ne t'avais-je entre mes bras.

C. DEBUSSY: Fêtes galantes II (Paul Verlaine 1844 – 1896)

Les ingénus

Les hauts talons luttaien avec les longues
jupes,
En sorte que, selon le terrain et le vent,
Parfois luisaient des bas de jambes, trop souvent
Interceptés ! - et nous aimions ce jeu de dupes.

Parfois aussi le dard d'un insecte jaloux
Inquiétait le col des belles sous les branches,
Et c'était des éclairs soudains de nuques
blanches,
Et ce régal comblait nos jeunes yeux de fous.

Le soir tombait, un soir équivoque d'automne:
Les belles, se Pendant rêveuses
à nos bras,
Dirent alors des mots si spécieux, tout bas,
Que notre âme depuis ce temps tremble et
s'étonne.

Le Faune

Un vieux faune de terre cuite
Rit au centre des boulingrins,
Présageant sans doute une suite
Mauvaise à ces instants sereins
Qui m'ont conduit et t'ont conduite,
- Mélancoliques pèlerins, -
Jusqu'à cette heure dont la fuite
Tournoie au son des tambourins.

Colloque sentimentale

Dans le vieux parc solitaire et glacé
Deux formes ont tout à l'heure passé.

Entre les flors i el confetti
Carnaval t'he vist la fatxa,
Oh rei més ric i més amable
Que Cresus, Rotschild i Torlogne

Sopí un xic de foie gras
Cabírol tendre amb compota
Pastissos flam etcètera
Un xic de kirsch em reviscola

De no tenir-te entre els meus braços.

Els ingenus

Els alts talons lluitaven amb les faldilles
llargues,
fent que, segons el terreny i el vent,
a voltes lluíen bocins de cama, massa sovint
interceptades! - i ens agradava el joc de rucs.

De tant en tant el dard d'un insecte gelós
inquietava el coll de les belles sota el brancam,
i hi havia llambregades sobtades de nuques
blanques,
i aquest regal curullava els nostres joves ulls de folls.

El vespre queia, un vespre equívoc de tardor:
Les belles, penjant-se somiadors dels
nostres braços,
digueren llavors mots tan picants, ben fluix,
que des de llavors la nostra ànima tremola i es
corprèn.

El Sàtir

Un vell sàtir de terra cuita
riu al centre dels parterres
presagiant sens dubte un gir
inesperat després d'aquests instants serens
Que m'han conduït i t'han conduïda,
-Melancòlics pelegrins-,
fins aquesta hora en què la fugida
giravolta al so dels tambors.

Col·loqui sentimental

En el vell parc solitari i glaçat
Dues formes tot just han passat.

Leurs yeux sont morts et leurs lèvres sont molles,
Et l'on entend à peine leurs paroles.

Dans le vieux parc solitaire et glacé
Deux spectres ont évoqué le passé.

- Te souvient-il de notre extase ancienne?
- Pourquoi voulez-vous donc qu'il m'en souvienne?

- Ton cœur bat-il toujours à mon seul nom?
Toujours vois-tu mon âme en rêve? - Non.

Ah ! les beaux jours de bonheur indicible
Où nous joignons nos bouches !
- C'est possible.

- Qu'il était bleu, le ciel, et grand, l'espoir !
- L'espoir a fui, vaincu, vers le ciel noir.

Tels ils marchaient dans les avoines folles,
Et la nuit seule entendit leurs paroles.

C. DEBUSSY: *Trois poèmes de Stéphane Mallarmé*

Soupir

Mon âme vers ton front où rêve, ô calme soeur,
Un automne jonché de taches de rousseur,
Et vers le ciel errant de ton oeil angélique,
Monte, comme dans un jardin mélancolique,
Fidèle, un blanc jet d'eau soupire vers l'Azur!
- Vers l'Azur attendri d'Octobre pâle et pur
Qui mire aux grands bassins sa langueur infinie,
Et laisse sur l'eau morte où la fauve agonie
Des feuilles erre au vent et creuse un froid sillon,
Se traîner le soleil jaune
d'un long rayon.

Placet futile

Princesse! à jalouser le destin d'une Hébé
Qui point sur cette tasse au baiser de vos lèvres;
J'use mes feux mais n'ai rang discret que
d'abbé

Llurs ulls són morts i sos llavis són blans,
I no se'n senten a penes els mots.

En el vell parc solitari i glaçat
Dos espectres han evocat el passat.

-Et recorda el nostre èxtasi antic?
-Perquè voleu doncs que me'n recordi?

-Bat el teu cor al meu sol nom?
Encara veus la meva ànima en somnis? -No.

Ah! Els bons dies de felicitat indicible
En què ajuntàvem les nostres boques!
- És impossible.

-Com n'era de blau, el cel, i gran, l'esperança!
-L'esperança ha fugit, vençuda, vers el cel negre.

Mentre caminaven entre les folles civades,
I només la nit en sentia les paraules.

Sospir

La meva ànima s'eleva vers ton front on somia,
Oh germana tranquil·la,
Una tardor clapejada de pigues, i vers el cel
errant del teu ull angèlic,
Puja, com en un jardí melancòlic,
Fidel, un raig blanc d'aigua que sospira vers
el blau!
Vers el blau entendrit d'Octubre pàl·lid i pur
Que reflecteix als grans estanys la seva
llangor infinita,
I deixa damunt l'aigua morta on la fera agonía
De les fulles erra al vent i forada un clot
glaçat,
Posar un llarg raig de sol groguenc.

Benèplàcit banal

Princesa! Gelosa del destí d'una Hebe
que es dreça en aquesta tassa al besar dels
teus llavis; jo consumeixo el meu ardor però
només tinc el rang discret d'abat, i ni tan sols

Et ne figurerai même nu sur le Sèvres.

Comme je ne suis pas ton bichon emparé
Ni la pastille ni du rouge, ni jeux mièvres
Et que sur moi je sens ton regard clos tombé
Blonde dont les coiffeurs divins sont des
orfèvres!

Nommez-nous... toi de qui tant de ris
framboisés
Se joignent en troupeau d'agneaux
apprivoisés
Chez tous broutant les voeux et bêlant aux
délires,

Nommez-nous... pour qu'Amour ailé d'un
éventail
M'y peigne flûte aux doigts endormant ce bercail,
Princesse, nommez-nous berger de vos
sourires.

Éventail

Ô rêveuse, pour que je plonge
Au pur délice sans chemin,
Sache, par un subtil mensonge,
Garder mon aile dans ta main.

Une fraîcheur de crépuscule
Te vient à chaque battement
Dont le coup prisonnier recule
L'horizon délicatement.

Vertige ! voici que frissonne
L'espace comme un grand baiser
Qui, fou de naître pour personne,
Ne peut jaillir ni s'apaiser.

Sens-tu le paradis farouche
Ainsi qu'un rire enseveli
Se couler du coin de ta bouche
Au fond de l'unanime pli.

Le sceptre des rivages roses
Stagnants sur les soirs d'or, ce l'est
Ce vol blanc fermé que tu poses
Contre le feu d'un bracelet.

podria aparèixer nu a la porcellana de Sèvres.

Com que no sóc el teu gosset bigotut,
ni el pebet, ni el coloret, ni jocs amanerats,
i que sento el teu sorrut esguard caure sobre
mi,
cabells rossos dels que els perruquers divins
són orfebres!

Nomena'm... tu que tantes de tes rialles flairants
de gerdor,
s'apleguen en ramats com anyells amansits
a casa de tots brostejant disges i belant fins el
deliri,

Nomena'm... per què Amor alat amb un ventall
m'hi pinti amb una flauta als dits fent dormir
aquesta cleda,
princesa, nomena'm pastor dels teus
somriures.

Ventall

Oh somniadora, per qui em capbusso
en la pura delícia sense rumb,
Sàpigues, per un subtil engany,
guardar la meva ala dins ta mà.

Una frescor de vesprada
te'n ve cada cop que bat
i el cop, presoner, fa recular
delicadament l'horitzó.

Vertigen! Vet aquí que fremeix
l'espai com un gran bes
que, boig de néixer per ningú,
no pot brollar ni encalmar-se.

Sents el paradís ferotge
així com el riure sebol·lit
esquitllant-se per una esclatxa de ta boca
al fons del plec general.

El ceptre de vores rosades
com aigües somes sobre vespres d'or,
és aqueix vol blanc, tancat, que tu poses
contra el foc d'un braçalet.

**C. DEBUSSY: *Chansons de France*
(Charles d'Orléans 1394 – 1465)**

Rondel I: Le temps a laissé son manteau

Le temps a laissé son manteau
De vent, de froidure et de pluye,
Et s'est vestu de brouderie,
De soleil luyant, cler et beau.

Il n'y a beste, ne oyseau,
Qu'en son jargon ne chante ou crie :
Le temps a laissé son manteau !

Riviere, fontaine et ruisseau
Portent, en livree jolie,
Gouttes d'argent, d'orfaverie,
Chascun s'abille de nouveau :
Le temps a laissé son manteau !

Rondel II: Pour ce que Plaisance est morte

Pour ce que Plaisance est morte
Ce may, suis vestu de noir;
C'est grand pitié de véoir
Mon coeur qui s'en désconforte.

Je m'abille de la sorte
Que doy, pour faire devoir,
Pour ce que Plaisance est morte,
Ce may, suis vestu de noir.

Le temps ces nouvelles porte
Qui ne veut déduit avoir;
Mais par force du plouvoir
Fuit des champs clore la porte,
Pour ce que Plaisance est morte.

C. DEBUSSY:

***Le Promenoir des deux amants*
(Tristan L'Ermite, 1601 – 1665)**

Auprès de cette grotte sombre...

Auprès de cette grotte sombre
Où l'on respire un air si doux,
L'onde lutte avec les cailloux,
Et la lumière avecque l'ombre.

Ces flots lassés de l'exercice
Qu'ils ont fait dessus ce gravier,
Se reposent dans le vivier
Ou mourut autre fois Narcisse...

Rondel I: El temps ha deixat son abric

El temps ha deixat son abric
de vent, de fredor i de pluja,
i se n'és vestit de brocats
de sol lluent, bell i clar.

No hi ha bèstia, ni ocell,
que en sa llengua no canti o cridi:
El temps ha deixat son abric!

Riera, font i riu
porten, en bella lliurea,
gotes d'argent, d'orfebreria,
cadascun d'ells de nou s'abilla:
El temps ha deixat son abric!

Rondel II: Puix que Plaisance és morta

Puix que Plaisance és morta
aquest maig, de negre vaig vestit;
Fa gran pena de veure
mon cor que se'n desconhorta.

M'abillo de la manera
que escau, per deure,
Puix que Plaisance és morta,
aquest maig, de negre vaig vestit.

El temps ses noves porta
car no hi entén de raons;
però, a força d'anar plovent
fuij Cloris dels camps la porta,
Puix que Plaisance és morta.

Prop d'aquesta gruta fosca...

Prop d'aquesta gruta fosca
on hom respira un aire tant suau,
l'ona lluita amb els còdols
i la llum ho fa amb l'ombra.

Aquestes onades, lasses de l'esforç
que han fet sobre la llera
reposen en aquesta riba
on morí antigament Narcís...

L'ombre de cette fleur vermeille,
Et celle de ces joncs pendants
Paraissent être là-dedans
Les songes de l'eau qui sommeille.

Crois mon conseil, chère Climène...

Crois mon conseil, chère Climène;
Pour laisser arriver le soir,
Je te prie, allons nous asseoir
Sur le bord de cette fontaine.

N'ouis-tu pas soupirer Zéphire,
De merveille et d'amour atteint,
Voyant des roses sur ton teint
Qui ne sont pas de son empire?

Sa bouche d'odeur toute pleine
A soufflé sur notre chemin,
Mêlant un esprit de jasmin
A l'ambre de ta douce haleine

Je tremble en voyant ton visage...

Je tremble en voyant ton visage
Flotter avecque mes désirs,
Tant j'ai de peur que mes soupirs
Ne lui fassent faire naufrage.

De crainte de cette aventure
Ne commets pas si librement
A cet infidèle élément
Tous les trésors de la nature.

Veux-tu, par un doux privilège,
Me mettre au-dessus des humains?
Fais-moi boire au creux de tes mains,
Si l'eau n'en dissout point la neige.

**G FAURÉ: *L'Horizon chimérique*
(Jean de la Ville de Mirmont, 1886-1914)**

La mer est infinie

La mer est infinie et mes rêves sont fous.
La mer chante au soleil en battant les falaises
Et mes rêves légers ne se sentent plus d'aise
De danser sur la mer comme des oiseaux souïs.

Le vaste mouvement des vagues les emporte,
La brise les agite et les roule en ses plis ;
Jouant dans le sillage, ils feront une escorte

L'ombra d'aquesta flor vermella
i aquella dels joncs que pengen
Semblen ser allà dins
els somnis de l'aigua que somnieja.

Fés-me cas, estimada Climene...

Fes-me cas, estimada Climene;
Per deixar arribar el vespre,
T'ho prego, anem-nos-en a seure
a la vora d'aquesta font.

No hi sents sospirar Zèfir,
de meravella i d'amor colpit,
veient les roses sobre ta pell
que són lluny del seu domini?

La seva boca curulla d'olor
ha bufat al nostre pas
barrejant un perfum de gessamí
a l'ambre del teu dolç alè.

Tremolo veient ton esguard...

Tremolo veient ton esguard
flotant amb mos desigs,
Car tinc tanta por que mos sospirs
no el facin naufragar.

Per por que tal aventura
no disposi lliurement
al tant infidel element
tots els tresors de la natura.

Voldries, per dolç privilegi,
emplaçar-me damunt dels humans?
Fes-me veure al palmell de tes mans,
si l'aigua no en dissol la neu.

La mar és infinita

La mar és infinita i els meus somnis són folls.
La mar canta al sol batent contra el rocam
I mos somnis lleugers ja no es troben bé
dansant sobre el mar com ocells embriacs.

El vast moviment de les ones els transporta,
la brisa els agita i els enreda entre els seus plecsc;
Jugant en la corrua, es faran una escorta

Aux vaisseaux que mon cœur dans
leur fuite a suivis.

Ivres d'air et de sel et brûlés par l'écume
De la mer qui console et qui lave des pleurs
Ils connaîtront le large et sa bonne amertume ;
Les goélands perdus les prendront pour des
leurs.

Je me suis embarqué

Je me suis embarqué sur un vaisseau qui
danse
Et roule bord sur bord et tangué et se balance.
Mes pieds ont oublié la terre et ses chemins ;
Les vagues souples m'ont appris d'autres
cadences
Plus belles que le rythme las des chants
humains.

À vivre parmi vous, hélas ! avais-je une âme ?
Mes frères, j'ai souffert sur tous vos
continents.

Je ne veux que la mer, je ne veux que le vent
Pour me bercer, comme un enfant, au creux
des lames.

Hors du port qui n'est plus qu'une image
effacée,
Les larmes du départ ne brûlent plus mes
yeux.
Je ne me souviens pas de mes derniers
adieux...
Ô ma peine, ma peine, où vous ai-je laissée ?

Diane, Séléne

Diane, Séléne, lune de beau métal,
Qui reflète vers nous, par ta face déserte,
Dans l'immortel ennui du calme sidéral,
Le regret d'un soleil dont nous pleurons la
perte.

Ô lune, je t'en veux de ta limpidité
Injurieuse au trouble vain des pauvres âmes,
Et mon cœur, toujours las et toujours agité,
Aspire vers la paix de ta nocturne flamme.

Vaisseaux, nous vous aurons aimés

Vaisseaux, nous vous aurons aimés en pure perte;
Le dernier de vous tous est parti sur la mer.
Le couchant emporta tant de voiles ouvertes

pels vaixells que el meu cor
en llur fugida ha seguit.

Ebris d'aire i de sal i cremats per l'escuma
del mar que consola i que esbandeix els meus
plors
en coneixeran l'amplitud i la seva amargor;
els gavians perduts els prendran per un d'ells.

M'he embarcat

M'he embarcat en un vaixell que dansa
es solleva de cap a cap i es somou i fa
balança.
Els meus peus han oblidat la terra i sos
camins;
Les ones volubles m'han mostrat altres
cadències
més belles que el ritme feixuc dels cants
humans.

Per viure entre vosaltres, ai làs, era feta la
meva ànima?

Germans meus, he sofert sobre tots els
continents.

No vull més que la mar, ni altra cosa que el
vent

per gronxar-me, com un infant, sobre una
palma de llates.
Fora del port que no és més que una imatge
esmoreïda,
les llàgrimes d'antuvi ja no em cremem els ulls.
No em recordo dels meus darrers adéus...
Oh ma pena, ma pena, on us dec haver deixat?

Diana, Selene

Diana, Selene, lluna de bell metall,
que ens reflecteixes, amb ta faç deserta,
en l'immortal ensoïment de la calma sideral,
la melancolia d'un sol del què plorem la
pèrdua.

Oh lluna, m'ofèn ta claredat,
injuriosa fins torbar vanament les pobres ànimes,
i el meu cor, sempre las i anguniejat sempre,
aspira a la pau de la teva nocturna flama.

Vaixells, us haurem estimat

Vaixells, us haurem estimat per la pèrdua pura;
El darrer de tots vosaltres ha partit a la mar.
El capvespre s'endugué tantes veles obertes

Que ce port et mon cœur sont à jamais
déserts.

La mer vous a rendus à votre destinée,
Au-delà du rivage où s'arrêtent nos pas.
Nous ne pouvions garder vos âmes
enchaînées;
Il vous faut des lointains que je ne connais pas

Je suis de ceux dont les désirs sont sur la
terre.

Le souffle qui vous grise emplit mon cœur d'effroi,
Mais votre appel, au fond des soirs, me
désespère,
Car j'ai de grands départs inassouvis en moi.

M. RAVEL: Don Quichotte à Dulcinée (Paul Morand, 1888-1976)

Chanson romanesque

Si vous me disiez que la terre
À tant tourner vous offensea,
Je lui dépêcherais Pança:
Vous la verriez fixe et se taire.

Si vous me disiez que l'ennui
Vous vient du ciel trop fleuri d'astres,
Déchirant les divins cadastres,
Je faucherais d'un coup la nuit.

Mais si vous disiez que mon sang
Est plus à moi qu'à vous, ma Dame,
Je blêmerais dessous le blâme
Et je mourrais, vous bénissant.
Ô Dulcinée.
Oh Dulcinea!

Chanson épique

Bon Saint Michel qui me donnez loisir
De voir ma Dame et de l'entendre,
Bon Saint Michel qui me daignez choisir
Pour lui complaire et la défendre,
Bon Saint Michel, veuillez descendre
Avec Saint Georges, sur l'autel
De la Madone au bleu mantel.

D'un rayon du ciel bénissez ma lame
Et son égale en pureté
Et son égal en pitié

que aquest port i mon cor són per sempre
deserts.

La mar us ha portat fins al vostre destí,
més enllà de la riba on els nostres passos
s'aturen.
No podíem retenir les vostres ànimes
encadenades;
Us calen els qui són lluny i jo no conec pas.

Jo sóc d'aquells qui tenen els desigs a terra.
L'alè que us anima m'omple el cor de basarda,
però la vostra crida, al fons dels vespres, em
desespera,
car tinc en mi grans trajectes mai consumats.

Cançó novel·lesca

Si em diguéssiu que la terra
de tant girar us ofengué,
Jo li despatxaria Panza:
i la veurieu fixa i callada.

Si em diguéssiu que l'enuig
us ve del cel massa florit d'astres,
estripant els divins cadastres
abatiria d'un sol cop la nit.

Però si diguéssiu que la meva sang
és més meva que no pas vostra, ma Dama,
condemnaria ma condemna
i moriria, tot beneint-vos.
Oh Dulcinea!
Oh Dulcinea!

Cançó èpica

Bon Sant Miquel que em concediu el goig
de veure ma Dama i de sentir-la,
Bon Sant Miquel que em feu digne de triar
de complaure-la i defensar-la,
Bon Sant Miquel, vulgueu descendir
amb Sant Jordi, sobre l'altre
de la Mare de Déu de mantell blau.

D'un raig del cel beneïu ma fulla
i al seu igual en puresa,
i al seu igual en pietat

Comme en pudeur et chasteté:

Ma Dame.

(Ô grands Saint Georges et Saint Michel)

L'ange qui veille sur ma veille,

Ma douce Dame si pareille

À vous, Madone au bleu mantell!

Amen.

Chanson à boire

Foin du bâtard, illustre Dame,

Qui pour me prendre à vos doux yeux

Dit que l'amour et le vin vieux

Mettent en deuil mon coeur, mon âme!

Je bois

À la joie!

La joie est le seul but

Où je vais droit... lorsque j'ai... bul!

Foin du jaloux, brune maîtresse,

Qui geind, qui pleure et fait serment

D'être toujours ce pâle amant

Qui met de l'eau dans son ivresse!

Je bois

À la joie!

La joie est le seul but

Où je vais droit... lorsque j'ai... bul!

com en pudor i castedat:

Ma Dama.

(Oh grans Sant Jordi i Sant Miquel!)

L'àngel que vetlla la meva vetlla,

Ma Dama dolça sense parió

Per vós, Mare de Déu del mantell blau!

Amén.

Cançó de beure

Maleït el bastard, il·lustre Dama,

qui per fer-me perdre el vostre favor

diu que l'amor i el vi vell

omplen de dol mon cor, i la meva ànima!

Bec

Per la joia!

La joia és l'únic destí

on vaig de dret... quan he... begut!

Maleït el gelós, bruna mestressa,

que somica, plora i fa sermons

d'èsser sempre aquell magre amant

que rega amb aigua l'embriaguesa!

Bec

Per la joia!

La joia és l'únic destí

on vaig de dret... quan he... begut!

STÉPHANE DEGOUT

Format al Conservatori Superior de música de Lió i membre de l'Atelier Lyrique de l'Òpera de París, Stéphane Degout aviat va destacar en el panorama internacional gràcies del seu debut en el rol de Papageno al festival d'Aix-en-Provence. Des d'aquell moment ha actuat als escenaris operístics més coneguts arreu del món: Òpera de París, Théâtre des Champs-Élysées, l'Opéra Comique, Berlin Staatsoper, la Monnaie, Theater an der Wien, Royal Opera House, Lyric Opera Chicago, Metropolitan Opera, the Teatro alla Scala i Bayerische Staatsoper. Les seves ac-

tuacions inclouen escenaris de Salzburg, Glyndebourne, Aix-en-Provence, Edimburg, Tòquio o Los Angeles. Cal destacar els seus rols interpretant a Oreste (*Iphigénie en Tauride*), Wolfram (*Tannhäuser*), Raimbaud (*Comte Ory*), Thésée (*Hippolyte & Aricie*), Dandini (*Cenerentola*), Mercutio (*Roméo & Juliette*), Guglielmo (*Così fan tutte*), Chorèbe (*Les Troyens*), il Comte Almaviva (*Le nozze di Figaro*). La seva connexió amb el personatge de Pelléas l'ha convertit en un dels intèrprets més destacats en aquest rol, a l'òpera de Debussy *Pelléas et Mélisande*.

En els recitals, Stéphane Degout és reconegut per la seva gran sensibilitat interpretativa en les melodies franceses i lieder. Ha actuat al costat de la Chicago Symphony Orchestra sota la direcció de Riccardo Muti i la filharmònica de Los Angeles amb Esa-Pekka Salonen. A la Monnaie va interpretar els coneguts *Kindertotenlieder* de G. Mahler i el *Rèquiem* de G. Fauré amb Alain Altinoglu. Col·labora amb René Jacobs, Marc Minkowski, John Nelson, Raphael Pichon i Charles Dutoit.

Els seus enregistraments inclouen: *Werther*, *Così fan tutte*, *Pelléas et Mélisande*, *Le Comte Ory*, *Hippolyte & Aricie*, *Les Boréades* en format DVD. El

ALAIN PLANÈS

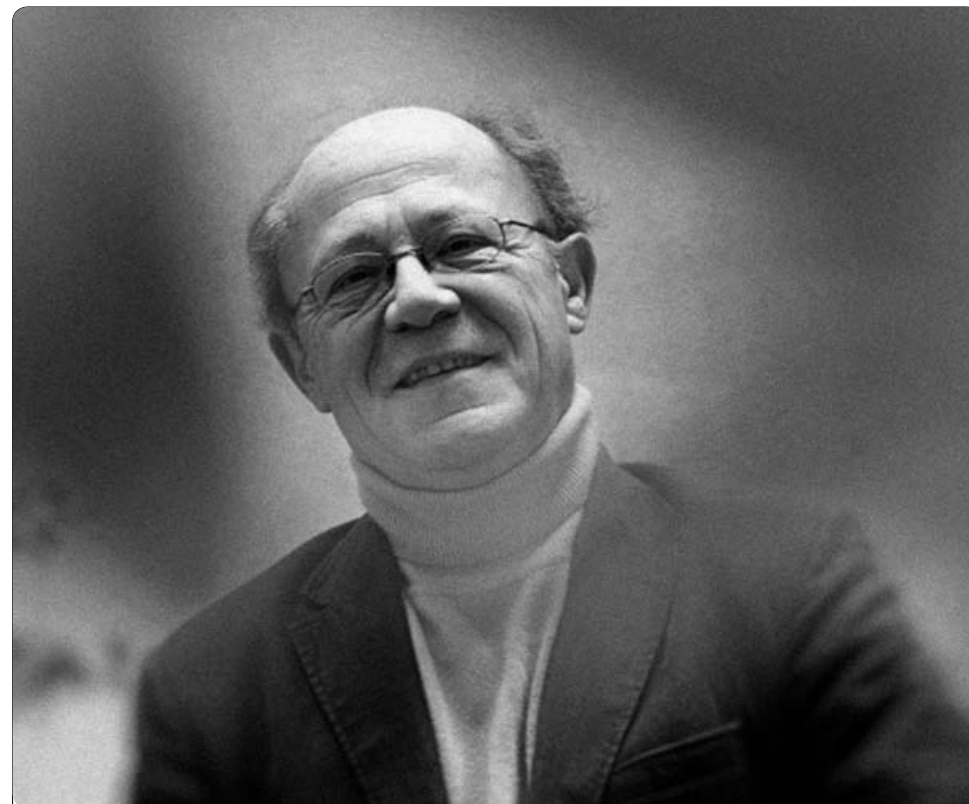
El primer concert amb orquestra el va oferir als vuit anys, a la ciutat de Lió, on va cursar els seus estudis abans de traslladar-se al Conservatori de París, on va rebre classes de piano amb Jean Doyen i de música de Cambra amb Jacques Février. Posteriorment va marxar als Estats Units, a la Universitat d'Indiana (a Bloomington) on va treballar amb Menahem Pressler i va col·laborar amb músics com György Sebök, Janos Starker, Franco Gulli, William Primrose. Juntament amb György Sebök va ser col·laborador habitual de Janos Starker amb qui

seu disc *Mémoires* editat Naïve és un recull de peces del repertori melòdic francès. El seu àlbum *Histoires Naturelles* (2017) i *Enfers* (2018) han estat aclamats per la crítica.

Els projectes de la propera temporada el portaran al Théâtre des Champs Élysées amb els *Kindertotenlieder* de Mahler al costat de l'Orquestra Nacional de França i a un tour amb el pianista Simon Lepper. Els seus propers compromisos el portaran al rol de Rodrigue, una versió especial en francès de l'òpera *Don Carlos* de Verdi i, a la Royal Opera House amb l'òpera *Les-sions in Love and Violence* de George Benjamin i Martin Crimp, en un rol creat específicament per a la seva veu.

va realitzar una gira per Estats Units i Europa. L'any 1979 va actuar per primera vegada al Festival Marlboro convertint-se en un dels intèrprets més joves.

A França, Alain Planès es va convertir en el pianista solista de l'Ensemble Intercontemporain. I a partir del 1981 va continuar la seva trajectòria artística com a solista i en música de cambra, i va actuar en els festivals més importants (Aix-en-Provence, Montreal, La Roque d'Anthéron, la Folle Journée de Nantes, Piano aux Jacobins, Marlboro...). En música de

cambra ha actuat al costat d'artistes com Alain Meunier, Jean-Jacques Kantorov, Michel Portal, Gérard Caussé o Stéphane Degout entre d'altres i s'ha convertit en un pianista molt demandat. Ha actuat amb l'orquestra de París, l'Orquestra Nacional de França, l'Orquestra Filharmònica de Radio-France, les orquestres de l'òpera de París, la Monnaie de Brussel·les, SWR de Baden-Baden i el Concerto Köln.

Ha enregistrat per Harmonia Mundi la integral de les sonates de F. Schubert, la integral de l'obra per a piano de C.

Debussy així com diversos treballs dedicats a Chopin, Chabrier, Janacek, Haydn i Scarlatti. El seu darrer enregistrament està íntegrament dedicat a la música de Bartok.

Planès ha estat un músic apassionat pels instruments antics, i ha enregistrat i també ha tocat en concert amb pianofortes dels segles XVIII i XIX. Actualment treballa en un documental sobre la integral de sonates de Beethoven amb instruments històrics.

Sabies que...?

Pere Andreu Jariod, divulgador musical

... Claude Debussy va morir fa 100 anys?

Va ser a París, a les acaballes de la Primera Guerra Mundial, quan la ciutat estava sent bombardejada per l'exèrcit alemany. El músic francès moria com a conseqüència d'un càncer colorectal. Tenia 55 anys, i rere seu deixava un important catàleg d'obres, que l'havien convertit en un dels compositors més influents del tombant del segle XIX al XX. A l'enterrament hi van anar col·legues seus com Paul Dukas, André Caplet o Gabriel Pierné, entre d'altres. El seu cos reposa al cementiri de Passy, per desig exprés del músic.

... Fauré i Debussy van posar música a *Pelléas et Mélisande*?

Mentre que Gabriel Fauré componia el 1898 una música d'escena per a l'estrena anglesa de l'obra de Maurice Maeterlinck, Claude Debussy escrivia una de les seves obres més inspirades, una òpera estrenada a París el 1902. També Arnold Schoenberg i Jean Sibelius van sentir-se inspirats pel mateix text, i van dedicar-li composicions orquestrals.

... Francis Poulenc va formar part de l'anomenat Grup dels Sis?

A més d'ell, hi havia altres joves músics com Georges Auric, Louis Durey, Arthur Honegger, Darius Milhaud, i també una compositora, Germaine Tailleferre. El nom el va posar el compositor i crític musical

Henri Collet, en un article publicat l'any 1920, i s'inspirava en el Grup dels Cinc que havien format els russos Balakirev, Cui, Rimski-Kórsakov, Borodín i Musorgski, unes dècades abans.

... Stéphan Degout celebra aquest 2018 vint anys de carrera?

Aquest és un any especial per al baríton, ja que coincideix amb l'aniversari del seu debut professional a l'Acadèmia del Festival d'Ais de Provença, el 1998. Amb aquest motiu, aquest juliol ha tornat al Festival per interpretar un repertori de música francesa —semblant al que ofereix aquest vespre a Girona al costat d'Alain Planès—, i ha ofert un curs de cant sobre *mélodie française*.

... *Falstaff* de Verdi, de Renato Bruson, és un dels discos de capçalera de Degout?

Aquest enregistrament de 1984, dirigit per Carlo Maria Giulini, al capdavant de l'Orquestra Filharmònica de Los Angeles, figura en la tria que publica el llibre *Tú, ¿qué escuchas?*, de Víctor García de Gomar. A Bruson l'acompanyen destacats cantants com Katia Ricciarelli, Leo Nucci, Barbara Henricks, Dalmau González o Lucia Valentini Terrani. Altres gravacions de referència pel cantant francès són *Les mamelles de Tirésias* de Poulenc (Ozawa), *La consagració de la primavera* d'Stravinski (Boulez) o *Pelléas et Mélisande* de Debussy (Ansermet).

Recomanacions

Pere Andreu Jariod, divulgador musical

WEB D'STÉPHANE DEGOUT
bit.ly/2Kpn8UI

FACEBOOK D'STÉPHANE DEGOUT
bit.ly/2KspaGF

Enfers

Escenes d'òperes de Rameau i Gluck
Stéphane Degout (baríton) ·
Pygmalion · **Raphaël Pichon** (director)
CD HARMONIA MUNDI (2018)

Charpentier: Leçons de Ténèbres

Stéphane Degout (baríton) · **Samuel Boden** (tenor) · **Ensemble Arcangelo** ·
Jonathan Cohen (director)
CD HYPERION (2018)

Boesmans: Pinocchio

Stéphane Degout (baríton) · **Vincent Le Texier** (baríton) · **Chloé Briot** (soprano) · **Orquestra Simfònica de La Moneda de Brussel·les** · **Patrick Davin** (director)
CD CYPRES (2018)

Histoires Naturelles

Obres de Poulenc i Ravel
Stéphane Degout (baríton) · **Cédric Tiberghien** (piano)
CD B RECORDS (2017)

Mémoires françaises

Cançons de Debussy, Duparc, Hahn, Saint-Saëns, Ravel, Chabrier
Stéphane Degout (baríton) · **Hélène Lucas** (piano)
CD NAÏVE (2010)

Lloc web en català dedicat a la cançó de cambra

www.liederabend.cat/ca/

Claude Debussy

Heinrich Strobel
Traducció: Carmen Bas Álvarez
179 pàgines
ALIANZA EDITORIAL (1990)

Propers concerts

Diumenge **29 de juliol**. 20 h.
Claustre de Sant Pere de Galligants
Preu: 15 €

JAKUB JÓZEF ORLINSKI CONTRATENOR
SOPHIA MUNOZ PIANO

PATRONS

COL·LABORADORS PRINCIPALS

AMB EL SUPORT DE

MITJANS COL·LABORADORS

festival NITS DE CLÀSSICA

FUNDACIÓ AUDITORI
PALAU DE CONGRESSOS
GIRONA

Girona
Cultura

Més informació:

www.auditorigirona.org/nitsdeclassica

872 08 07 09

Segueix-nos a:

 @NitsdeClassica

 AuditoriGirona

 Auditori_gi

 AuditorideGirona

#CiutatdeFestivals

#Nits4G

NITS 4G

Sou instagramers, tuitaires, bloggers? Veniu a Nits de Clàssica i convertiu-vos en influencer del festival. Envieu un correu a info@auditorigirona.org i aconsegiu l'acreditació. Us reservem una zona especial per a vosaltres. Places limitades.